

Januari nieuwsbrief

Beste leensters, leners en andere belangstellenden,

De laatste dag van het jaar is het als altijd het moment om iedereen te bedanken die dit jaar actief is geweest in onze vrouwenbibliotheek.

Om te beginnen was Jonna ook afgelopen jaar weer een heel trouwe steun en toeverlaat op de achtergrond én in de bieb zelf. Omdat het nog niet is gelukt iemand te vinden die onze nieuwsbrief in een aantrekkelijker jasje te steken, is ze daar nu zelf mee begonnen. We hebben goede hoop dat het komend jaar echt gaat lukken.

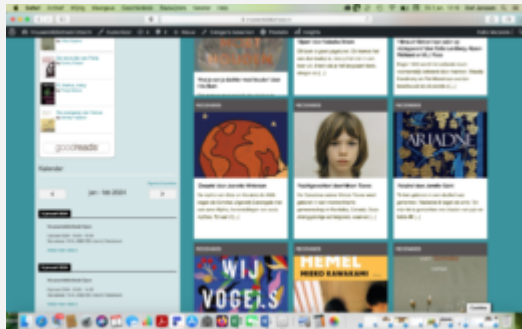
Ook was Gianna regelmatig in de bieb en voor mij/ons inspirerend met haar kennis en enthousiasme als het gaat om boeken geschreven door en over vrouwen.

Yvonne heeft regelmatig waargenomen tijdens mijn afwezigheid en samen zijn we bijna klaar met het uitzoeken van de dozen met geschonken boeken. De volgende stap is het op bescheiden schaal herinrichten van de bibliotheek om de groeiende collectie te kunnen blijven herbergen.

Jonna, Gianna en Yvonne, alledrie veel dank voor jullie bijdragen!

Daarnaast blijft de groep recensenten van grote waarde. Na een paar jaar stilte rond het recensentencafé vanwege corona bleek er opnieuw behoefte aan een mogelijkheid om meer contact te hebben met de bibliotheek en met andere recensenten.

Lezen en recenseren is vaak een erg alleen-op-je-kamertje-bezigheid is (of thuis op de bank). Tijdens een gezamenlijke bijeenkomst is er ruimte om allerlei onderwerpen rondom lezen en schrijven te bespreken. Eind mei is er weer zo'n recensentencafé geweest. Dit keer heeft iedereen haar (of zijn) eigen recensies weer eens opnieuw bekeken met op de achtergrond vragen als wat heeft het recenseren gebracht? Waar loop ik tegenaan? Wat leerde ik ervan? Waar beleef ik plezier aan? Het werd weer een leuke, zinvolle en verbindende bijeenkomst met ook volop ruimte voor het onderling uitwisselen van ervaringen. Een vervolg in het nieuwe jaar is meer dan

welkom.

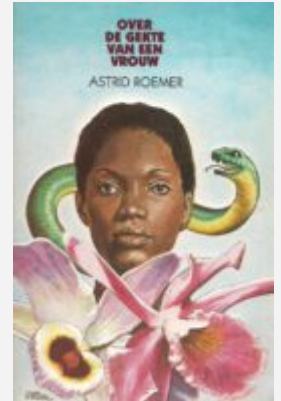
Recensies blijven een belangrijk deel van de website uitmaken en worden echt regelmatig gelezen door derden. Bij deze wil ik alle recensenten van harte bedanken voor hun inzet en bijdrage gedurende het afgelopen jaar. Dus dank je wel Amber, Emilie, Ine, Janny, Jonna, Kim, Leila, Lieke, Marianne, Paulien, Vera; en Marjet voor haar in memoriam over Wies van Groningen.

Ondanks dat de wereld er niet rustiger of vrolijker op is geworden wens ik iedereen, lezer, leenster/lener, vrijwillig(st)er, en belangstellende een mooi, zinvol, inspirerend en menswaardig nieuw (boeken)jaar toe.

*Iets heel anders

Schrijverscollectief *Fixdit* maakt in samenwerking met literair tijdschrift en platform *De Gids* de *Fixdit Podcast Moderne klassiekers*: een langlopende podcast-reeks waarin om de twee maanden een opmerkelijk literair werk wordt belicht, geschreven door een vrouw. Regelmatig gaat het om schrijfsters die in hun eigen tijd bekend waren, maar in de vergetelheid zijn geraakt. *Fixdit* is een Nederlands/Vlaams schrijverscollectief dat momenteel uit 11 schrijvende vrouwen

bestaat. Ze streven naar meer diversiteit in de literaire wereld.

Sinds eind oktober kun je luisteren naar de 15e aflevering die is opgenomen in Suriname. Jannah Loontjens is in gesprek met de gelauwerde auteur *Astrid Roemer* samen met critica *Maria Vlaar*. Centraal staat Astrid Roemer's roman **Over de gekte van een vrouw** uit 1982: een wervelend, poëtisch, sensueel en pijnlijk verhaal over een jonge vrouw die aan een huwelijk ontsnapt in de jaren vijftig in Suriname. Noenka, de hoofdpersoon, is dapper en vrij van geest, maar het patriarchaat beknecht haar; wijst haar op haar vrouw-zijn en op haar huidskleur. Het is een gesprek over schrijverschap en zelfbeschikking, over de dwingende krachten die je wijzen op wie je voor de buitenwereld bent.

(te beluisteren via <https://www.de-gids.nl/podcasts/afleveringen/over-de-gekte-van-een-vrouw>)

In de meest recente 16e podcast is Jannah Loontjens in gesprek met Marcel Möring en Manon Uphoff over de verhalen van *Hermine de Graaf* (1951-2013). Haar verhalenbundel **Aanklacht tegen onbekend** (1987) en andere titels komen aan bod. Hermine de Graaf's werk wordt gekenmerkt door een fragmentarische, montageachtige stijl, vol geografische en chronologische sprongen. Haar verhalen worden veelal bevolkt door weerbarstige jongeren, die nukkig in verzet komen tegen conventies en verwachtingen. Ze kreeg bij haar debuut het label 'schrijfster van verhalen over boze jonge vrouwen', zonder dat de vraag werd gesteld: waar staat die boosheid voor, wat ligt daaronder en wat zegt een auteur daarmee? In de podcast wordt op deze vragen ingegaan, alsook op de humor en de creatieve vernielzucht van de personages.

(te beluisteren via <https://www.de-gids.nl/podcasts/afleveringen/aanklacht-tegen-onbekend>)

Onlangs uitgebrachte titels

- *Forugh Karimi* (1971, Kabul) vluchtte, 25 jaar oud, samen met haar man naar Nederland. Hier ging ze verder met haar studie geneeskunde en nu werkt ze als psychiater en psychotherapeut in haar eigen praktijk in Den Bosch. Daarnaast schrijft ze. Na haar debuutroman *De moeders van Mahipar* werd ze gevraagd om het Brabants Boek Present 2023 te schrijven. Dat werd de novelle **Nargis**, de bloemen naam van een 17-jarig meisje in een Afghaans gezin in Nederland. Haar leven staat op zijn kop. Haar broer Omid zit vast, haar zus Niloufar beschadigt zichzelf, haar moeder zit wezenloos op de bank naar de Afghaanse televisie te kijken en haar vader zit avond aan avond stiekem wodka te drinken in de schuur. Dan stelt haar broer Nargis een vraag die alles op scherp zet en is het aan haar om te ontrafelen wat er precies is misgegaan.

- **Bloedzang** is de tweede roman van de Vlaamse *Caro van Thuyne*, een 'moederboek' en, zoals ze zelf zegt, de meeste moederboeken zijn rouwboeken. De wereld van moeders en dochters is er vaak een van symbiose en scheiding, van eerste liefde en eerste verlating, van wederzijdse noden; maar ook een wereld van vertellingen en stiltes en alles wat onuitgesproken blijft. Na een ongelukkige val raakt de moeder van de ik-figuur/dochter deels verlamd en kan ze alleen nog praten in onbegrijpelijke woorden en zinnen. De dochter is haar houvast kwijt en probeert haar moeder weer tevoorschijn te halen. Ze gaat op zoek in herinneringen, anekdotes, foto's en meer. Op zoek naar betekenis gaat ze daarnaast in gesprek met haar favoriete auteurs: Kate Zambreno, Claire-Louise Bennett, Siri Hustvedt. Zo ontstaan essayistische delen in de roman. De band tussen moeder en dochter wordt geschetst als zowel een eenheid als een 'scheuren'. "origineel, rijk en wonderbaarlijk mooi" (Tzum)

Vertaalde romans

- Met **De meisjes van de katoenfabriek** begint de Zweedse *Susanna Alakoski* aan een 4-delige romanreeks over het leven, werk en de verlangens van vrouwen in Finland en Zweden gedurende de hele 20e eeuw. Een verhaal over vrede en oorlog, waarin het dagelijks leven en de wereldpolitiek draden in hetzelfde weefsel zijn. Hilda is niet alleen. Ze heeft haar kat Kisuli. Ze heeft Sanna-täti, die voor alles zorgt en die een eeuwigheid geleden is geboren, op de dag waarop het oude Vaasa tot de grond toe afbrandde. En ze heeft haar moeder, die niet goed bij haar hoofd is en staar heeft gekregen. Wanneer Hilda per ongeluk zwanger wordt, moet ze de veilige omgeving van de boerderij verlaten om te gaan werken. In de stad ontmoet ze de avontuurlijk ingestelde Helli, die Hilda meeneemt naar de katoenfabriek van rode baksteen waarvan de pijp hoger is dan Drievuldigheidskerk. Hier zullen ze werken, hier zullen ze wonen en leven. Hier zullen ze 'de meisjes van de katoenfabriek' worden.

- **Het luik van sneeuw** van *Emily Holmes Coleman (1899-1974)* is weer een klassieker, een "tijdloos meesterwerk" uitgegeven bij Orlando. De Californische schrijfster (die later naar Parijs verhuisde) hield bijna obsessief haar dagboeken bij. Na de geboorte van haar zontje verbleef ze twee maanden in een psychiatrische kliniek, wat haar 'inspireerde' tot haar roman. Op sommige dagen gelooft Marthe Gail dat ze God is; op andere dagen Jezus Christus. Haar baby is dood, denkt ze. Het rode licht schijnt. Er zitten tralies voor het raam. En de stemmen houden niet op. De tijd vertroebelt; sneeuw valt. De artsen zeggen dat het een zenuwzinking is. Haar medepatiënten worden vriendinnen en vijandinnen, zich verplaatsend tussen Dagkamer en Eetzaal, Oostzaal en Westvleugel, maar met een wijde boog om de Kluis heen. Haar man komt op bezoek en toont haar een haarlokje van de baby, maar ze herinnert zich nog niets, tot ze een verdieping hoger mag, op weg naar haar ontslag.

Poëzie

Er zijn geen poëziebundels om te vermelden, maar wel twee verwijzingen 1. naar een dichteres die ik tegenkwam in een artikel op de website van het Literatuurmuseum, *Hélène Swarth, het vergeten 'Hart' van de Nederlandse letterkunde*. 2. de winnares van de P.C. Hooft-prijs 2024, *Astrid Lampe*.

- **Hélène Swarth (1859-1941)**, ook wel getypeerd als 'de grootste dichteres van de Tachtigers' of 'het zingende hart in onze letterkunde', werd geboren in Amsterdam. Ze bracht een groot deel van haar jeugd in Brussel door, waar zij een Franstalige opvoeding kreeg. Na te zijn gedebuteerd met in het Frans geschreven verzen, liet zij zich ervan overtuigen dat zij beter in het Nederlands kon gaan schrijven. Als twintiger was ze een literaire beroemdheid en vond ze een trouwe bewonderaar van haar poëzie in Willem Kloos. Ze publiceerde meer dan dertig omvangrijke bundels poëzie, waaronder *Rouwviolen* en *Sneeuwvlokken*, bijna twintig bundels verhalend proza en tal van, vaak voorbeeldige, vertalingen. Op haar 81ste stierf ze vereenzaamd, onbekend en door sommige moderne dichters zelfs verguisd.

Hélène Swarth leefde in de periode van de Tachtigers, grote poëzievernieuwers. Hoewel ze veelvuldig in tijdschrift *De Nieuwe Gids* publiceert, mengt ze zich nauwelijks in het literaire leven en leidt een teruggetrokken bestaan in een Belgisch provinciestedje. Daar schrijft ze haar gedragen, weemoedige verzen, die vooral handelen over verloren jeugd en illusies. Ze heeft het onverbloemd over haar emotionele leven (wat uitzonderlijk was voor een schrijfster in die tijd), beleefde meerdere pijnlijke liefdesgeschiedenissen en krijgt een ongeborn kind. Mede vanwege de kritiek op haar neerslachtige, vaak klagende toon en de klassieke vorm van haar gedichten die niet zouden evolueren, raakt ze steeds meer geïsoleerd en vergeten. In 1941 dachten velen dat ze allang was overleden.

Link naar het

artikel: [https://literatuurmuseum.nl/nl/ontdek-en-beleef/literatuurlab/artikelen/helene-swarth-het-vergeten-hart-van-de-nederlandse-letterkunde?ct=t\(EMAIL_CAMPAIGN_2_10_2022_9_48_COPY_01\)](https://literatuurmuseum.nl/nl/ontdek-en-beleef/literatuurlab/artikelen/helene-swarth-het-vergeten-hart-van-de-nederlandse-letterkunde?ct=t(EMAIL_CAMPAIGN_2_10_2022_9_48_COPY_01))

- Ook over **Astrid Lampe** staat een artikel op literatuurmuseum.nl. Ze is bijna een eeuw na *Hélène Swarth* geboren in een groot Brabants gezin en heeft een heel andere ontwikkeling doorgemaakt. Eerst opgeleid tot chemisch analiste en later tot docente dramatische vorming ging ze aan het werk als actrice en theaterregisseur. Na de uitvoering van haar eerste theaterstuk is ze begonnen met het schrijven van gedichten. Inmiddels zijn van haar 10 dichtbundels verschenen,

waarvan *Tulpenwodka* de laatste was. Vooral de derde dichtbundel, *De memen van Lara* uit 2002, trok belangstelling in de landelijke pers en ze kreeg er de VSB-poëzieprijs voor. Lara is de computerheldin Lara Croft en het begrip 'memen' slaat op iets als een 'collectief bewustzijn', ideeën die van de ene op de andere mens overspringen. We hebben de bundel in de bieb staan. Astrid Lampe's poëzie wordt, in tegenstelling tot die van *Hélène Swarth*, juist onconventioneel gevonden, en eigennuttig, waarin ze aandacht heeft voor de invloed van digitalisering op economie, voor het klimaat en genderverhoudingen. Zelf omschrijft ze haar poëzie als activistisch, dwars en energiek.

Artikel: <https://literatuurmuseum.nl/nl/ontdek-en-beleef/museum/literatuurprijzen/pc-hoofd-prijs/2024-astrid-lampe>

Verhalen

- *Katherine Mansfield (1888-1923)* had last van gewrichtspijn vanwege een te laat ontdekte geslachtsziekte. Later kreeg ze ook tuberculose en stierf jong, 34 jaar oud. In haar korte leven had ze een intensief en gevarieerd liefdesleven én schreef ze 75 verhalen in een vernieuwende stijl. Haar vijf verhalenbundels maakten haar tot de belangrijkste auteur van Nieuw-Zeeland. Ze is nog steeds populair, zo blijkt ook uit twee Nederlandse vertalingen die dit jaar zijn verschenen: *Het tuinfeest en andere verhalen* in de zomer en nu ***Puur geluk***. De veertien verhalen daarin gaan over dingen die meestal niet gebeuren en gevoelens die niet gedeeld kunnen worden. In het titelverhaal is Bertha, een jonge huisvrouw, plotseling veel gelukkiger dan ze dacht en staat ze op het punt een etentje te organiseren. Bij de soep ontdekt ze dat ze tot over haar oren verliefd is op een van haar gasten. Katherine Mansfield schreef over mensen die vastzitten in situaties waarin ze permanent tegenover elkaar lijken te staan en pijnlijke schade veroorzaken door hun onvermogen om open en eerlijk te zijn. "...proza in de ideale volmaakte vorm. Het kan niet mooier en beter." (Trouw)

- *Jeannette Parramore* was een vertrouwde stem in het radioprogramma *Vroege Vogels*. De extreme situaties (donker, koud, eng, verdwaald) waarin zij als verslaggever soms terecht kwam, werden de bron voor haar humorvolle en sprankelende verhalen in de bundel ***Radiovrouw***. Daarin vermengt ze fictie en waarheid op een bijzondere manier. Vanzelfsprekend spelen de natuur én de verwondering daarover de hoofdrol en vertelt ze en passant hoe een radioprogramma als *Vroege Vogels* gemaakt wordt.

Non-fictie

In ***Opmerkelijke vrouwen*** verdiept *Josephine Rombouts* in de levens van vorstinnen en kokkinnen, vrouwelijke wetenschappers en ondernemers die grote hordes moesten nemen om tot hun bijzondere prestaties te komen. Zij hadden een talent maar mochten het niet ontwikkelen omdat ze vrouwen waren. Toch waren er altijd individuen die het lukte hun gaven te ontwikkelen. Ze volgden hun droom tegen de stroom in of verlegden noodgedwongen hun werkterrein. Beatrix Potter mocht geen wetenschapper worden, maar bleek een fenomeen als kinderboekenschrijver en illustrator. Hedy Lamarr, de mooiste vrouw van Hollywood, legde de grondslag voor gps en wifi, maar het duurde zeventig jaar voordat ze erkend werd als de uitvinder ervan. Jane Austen liet al haar heldinnen trouwen en goede huisvrouwen worden, maar verstopte tussen de regels haar maatschappijkritiek.

Memoires

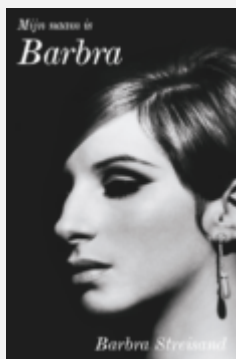

- In een nieuwe vertaling uitgegeven in de reeks privé-domein van de Arbeiderspers: **Familielexicon** van Natalia Ginzburg (1916-1991). Ze geldt als een van de grootste auteurs van naoorlogs Italië. In de oorlog verloor ze haar eerste echtgenoot, de uitgever en verzetsstrijder Leone Ginzburg, en werd ze zelf uit Turijn verbannen. In *Familielexicon* beschrijft ze haar Italiaanse familie, het geassimileerd-Joodse milieu van Turijn waarin ze opgroeide in de jaren twintig tot vijftig van de vorige eeuw. Ze staat stil bij de routines en rituelen, grappen en beledigingen die het familieleven kenmerken en schetst een intiem portret van haar ouders. Haar vader Giuseppe Levi, een Joodse wetenschapper, gaat geheel op in zijn werk en zijn wandelmania. Hij leeft op gespannen voet met zijn blijmoedige, van oorsprong katholieke vrouw Lidia - toch kan hij niet zonder haar. Samen staan ze aan het hoofd van een huis vol vrienden, discussies en activiteiten, boeken en politiek. Terwijl hun kinderen opgroeien tegen de achtergrond van het Italië van Mussolini, verandert het huis van Levi steeds meer in een bolwerk tegen het fascisme.

Alvast: op 10 maart organiseert Salon Saffier een middag over Natalia Ginzburg.

- *Elfriede Jelinek* (1946) is een gerenommeerd Oostenrijks schrijfster, die in 2004 de Nobelprijs voor de literatuur kreeg toegekend. Misschien is ze wel het meest bekend van de verfilming van haar roman *Die Klavierspielerin/Le pianiste* waarin Isabelle Huppert de hoofdrol speelde. In **Persoonsgegevens** vertelt zij voor het eerst over het Joodse deel van haar familie: in haar eigen archief trof ze berichten aan over het lot van familieleden die voor de nazi's Oostenrijk moesten ontvluchten, gedeporteerd en vermoord werden. Tegelijk stemt het onderzoek naar haar privésituatie tot nadenken over de mondiale kapitaalstromen. In hoeverre profiteren landen tot op de dag van vandaag van onteigend Joods bezit en vermogen? Het is, zoals vaker bij haar, een aanklacht tegen maatschappelijke misstanden, nu gericht op een samenleving die meer belangstelling heeft voor daders dan voor slachtoffers. Hoe zit het eigenlijk met schuld en schulden? "persoonlijk als nooit tevoren, compromisloos als altijd"

- *Barbra Streisand* is inmiddels 81 jaar, en nog steeds actief. Ze is, hoewel lang niet door iedereen geliefd, een van de meest veelzijdige en succesvolle entertainers ooit. In **Mijn naam is Barbra** vertelt ze over haar leven en carrière, van haar jeugd in Brooklyn, haar doorbraak in *Funny Girl* tot haar vele prestaties op het gebied van muziek, film, theater en televisie, al zes decennia lang. Met *Yentl* werd ze de eerste vrouw die een grote speelfilm schreef, produceerde, regisseerde en erin speelde. Ze deelt haar ervaringen en inzichten met humor en eerlijkheid. Ze vertelt over haar worstelingen om actrice te worden, de opnames van enkele van haar veelgeprezen albums, de jarenlange inspanning die nodig was om *Yentl* te maken, haar regie van *The Prince of Tides*, de vriendschappen met figuren als Marlon Brando en Madeleine Albright, haar politieke activisme en de vervulling die ze heeft gevonden in haar huwelijk met James Brolin.

Activiteiten in Utrecht en daarbuiten:

- T/m 30 juni is bij het Nationaal Archief de tentoonstelling **Pioniers - Fotografie door vrouwen**. Met ruim 15 miljoen foto's uit de afgelopen 175 jaar bewaart het Nationaal Archief de grootste fotocollectie van Nederland. Foto's uit de 19e eeuw t/m de jaren 90 van de 20e eeuw laten zien dat vrouwen in alle tijden en genres als pioniers in de fotografie werkzaam waren. In de tentoonstelling is baanbrekend werk te zien van bekende en minder bekende fotografen als Emmy Andriessse, Eve Arnold, Eva Besnyö, Augusta Curiel, Gerda Taro en Alexine Tinne.

Meer info: <https://www.nationaalarchief.nl/beleven/tentoonstelling/pioniers-fotografie-door-vrouwen>

- In de serie *Radicale vernieuwers in de kunst* houdt Nicole Ex, o.a. redacteur van het

kunsttijdschrift See All This, op 30 januari een online college over **Louise Bourgeois** (1911-2010). De

Frans-Amerikaanse kunstenares is een van de weinige vrouwen die in de 20e eeuw (op hoge leeftijd) erkenning heeft gekregen. Alleen al daarom is ze een pionier en een baken van hoop voor de vele vrouwelijke kunstenaars die hun leven lang in de schaduw werken. Als kunst 'de allerindividueelste expressie is van een allerindividueelste emotie' dan is deze definitie in het werk van Louise Bourgeois op extreme wijze doorgevoerd. Als 'enfant terrible' neemt ze geen blad voor de mond. Bekend om haar expliciete vrouwelijke vormen, haar eenzame cel-installaties en haar gigantische spinnen die de ultieme

moederfiguur symboliseren, geeft ze uiting aan wat haar ziel beweegt: seksualiteit, woede, jaloezie, moederschap. In haar eigen woorden: 'I've been to hell and back and let me tell you, it was wonderful.'

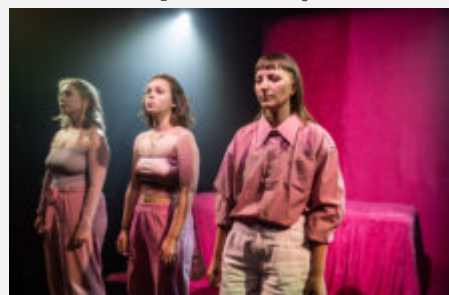
Meer

info: https://www.eventbrite.nl/e/tickets-radicale-vernieuwers-in-de-kunst-nicole-ex-over-louise-bourgeois-781405744617?aff=oddtcreator&mc_cid=211f1f430e&mc_eid=abd749ef32

- Afgelopen jaar was het precies 70 jaar geleden dat het beeld *De Verwoeste Stad van Zadkine* in Rotterdam werd onthuld. **Rozemarijn**

Westerink (1982) won de 'Open Call' die ter gelegenheid hiervan werd gelanceerd met haar 'stop-motion' animatiefilm *Rêves en ligne* met een bijbehorend educatief programma. Zij zich liet inspireren door de beelden van Zadkine, maar ook door de bomen en planten in de tuin van het museum in Parijs, gevestigd in het huis waar Zadkine woonde en werkte. Dit internationale project verbindt verleden en heden en toont de tegenstelling van verscheuring en genezing in een artistieke context. Het geheel is t/m 3 maart te zien in het Chabot Museum (Rotterdam).

Meer info: <https://rozemarijnwesterink.com>

- Op 30 januari is in theater Kikker een voorstelling waarin drie vrouwen vorm geven aan hun persoonlijke ervaring met abortus, **Abortusverhalen**. Wat gaat er door je heen als je ontdekt dat je zwanger bent? Hoe is de dag in de abortuskliniek? Hoe beschrijf je dat wat er in je groeit? Het is 'een voorstelling gericht op het doorbreken van taboes en doordringen tot de emotionele nuance' (NRC).

Meer info: <https://www.theaterkikker.nl/agenda/abortusverhalen-25130>

Bibliotheeknieuws:

- In januari zal de bibliotheek open zijn op de aangegeven tijden - met de eerste donderdag een week verschoven net een beetje anders zijn dan anders.

Iedereen die wil komen rondkijken en/of boeken lenen en terugbrengen is van harte welkom.

- Er is weer een **zelfgemaakte scheurkalender** voor 2024. Daarin staat ook 'onze' recensie over *De wereld waar ik buiten sta*, oorlogsdagboeken van Hanny Michaelis. Ze passen bij het thema **Buiten**.

Via <https://zelfgemaaktescheurkalender.nl/scheurwinkel/zelfgemaakte-scheurkalender-over-buiten-2024/> is meer informatie over de scheurkalender te vinden en is die ook verkrijgbaar.

Nieuwe boeken in de bibliotheek

Bertha von Suttner, vredesactivist, feminist en nobelprijswinnares van Greta Noordenbos, *De meisjes van de katoenfabriek* van Susanna Alakoski.

Nieuwe recensies van deze maand als link bijgevoegd:

- <https://vrouwenbibliotheek.nl/2023/12/03/nachtgevechten-door-miriam-toews/>

- <https://vrouwenbibliotheek.nl/2023/12/10/zwaarte-door-jeanette-winterson/>

- <https://vrouwenbibliotheek.nl/2023/12/17/hilma-af-klint-en-haar-salon-op-vrijdagavond-door-sofia-lundberg-alyson-richland>

-en-m-j-rose/

- <https://vrouwenbibliotheek.nl/2023/12/21/bijeen-door-natasha-brown/>

- <https://vrouwenbibliotheek.nl/2023/12/27/hoe-je-van-je-dochter-moet-houden-door-hila-blum/>

De leenbijdrage voor 2024 is vastgesteld op € 27,50. Je kunt hiervoor onbeperkt boeken lenen en/of vriendin/vriend van de bibliotheek zijn. Iedereen die boeken leent en/of wil gaan lenen wordt vriendelijk verzocht dit bedrag over te maken op ons banknummer **NL18 RABO 0366 0430 05** ten name van **Stichting Es Scent ovr naam en 'leenbijdrage 2024'**. Meer overmaken om de vrouwenbibliotheek extra te ondersteunen mag natuurlijk altijd. Eenmalig een boek lenen kan ook. De bijdrage hiervoor is € 1,- per boek, met een startbedrag van € 5,- per kalenderjaar. Op www.vrouwenbibliotheek.nl is meer informatie over de bibliotheek te vinden en veel recensies; de nieuwsbrief is ook te lezen via onze website.

Marjolein Datema

Utrecht, 31 december 2023